

Sretni sati čine nas mudrima

Priznajemo: naslov smo "popalili" engleskom pjesniku Johnu Masefieldu, i štoviše, jedva izdržali da ga dodatno ne osnažimo zamjenjujući "sate" s "danima". Jer u vrtlogu života kojim jezdimo pravo je pitanje je li samo poneki izoliran sretni sat dovoljan da nas vrati u ljudsko obličje. Na pragu ljeta, idealnog dijela godine za brz i kontroliran povratak u zaboravljenu čovječnost, ova misao zaslužuje i menadžersku analizu

Piše: Srđan Roje

“Sretni sati čine nas mudrima”, zapisao je John Masefield. Krasne li budale. Nije li istina upravo suprotna: baš se kroz muku, stres, svakodnevni znoj i suze jača karakter, zar ne? Nisu li nas tako učili u školi? Jesu li vam roditelji, učitelji i profesori govorili *samo ti budi sretan i sve će biti u redu*, ili možda ipak nešto bliže onome *bez muke nema nauke*? Ako ste se ikada bavili nekim sportom, pretpostavljamo da vam ni trener nije govorio o “sreći” kao putu prema vrhunskim rezultatima, više je spominjao znoj, bol i suze – i to vaše. Pa čak i kad zanemarimo sve što smo dobili od svojih životnih učitelja, puka logika navodi nas na zaključak da se čovjek pošteđen svih životnih problema s njima neće niti znati nositi kad nađu. Nije li tako?

Mudrost vs. profitabilnost

Korijen ovog problema je dubok, premda se može ilustrirati u nekoliko rečenica. Jednostavno: zaboravili smo što je mudrost. Namjerno kažemo da smo “zaboravili” jer, paradoksalno, znali smo, i znamo što mudrost jest, samo su nas postupno navukli na to da potragu za mudrošću zanemarimo u korist potrage za znanjem i vještinom. Zašto?

Logično je: mudrost naizgled nije profitabilna. Ali zato znanja i vještine itekako jesu. Čak je i prozaična vještina baratanja nogometnom loptom materijalno vrlo konstruktivna, a isto vrijedi i za mnoga specifična znanja koja se uobličuju kao temeljni alati za obnašanje različitih kompleksnih zanimanja. Biti bankar, liječnik, odvjetnik, programer, veterinar... znači vladati odgovarajućim setom znanja i vještina. Svejedno, koliko god one bile profitabilne, slutimo da ni sami ne smatrate ijednu od njih “temeljem mudrosti”. I uopće, što biste rekli zlatnoj ribici – biste li radije bili mudri ili bogati?

Prije nego što odgovorite – zamislite jednog doista bogatog čovjeka. Što vidite? Vile, sportske aute, jahte na čijim palubama prelijepje djevojke ispijaju koktele i zavodljivo njišu bokovima dok prolaze ispred Prijestolja na kojem sjedi On, beskrupulozni diktator u najboljim godinama, ugodno preplanuo i smrtonosno šarmantan? Ova će slika varirati ovisno o vašim inklinacijama i snovima, ali zanimljivo je primijetiti kako je u vašoj glavi već sada prilično jasna i dobro definirana.

Sad zamislite jednog doista mudrog čovjeka. Ovdje stvari nisu sasvim čiste, zar ne? Možda ste vizualizirali nekakvog oronulog starca koji obitava u trošnom prostoru niskih higijenskih standarda i živi od različitih sitnih milodara (komad kruha i dvije šake riže) koje mu donese ljudi kao zahvalu za kvazi-mudre, a zapravo enigmatske i praktično neupotrebljive bedastoće tipa *pogledaj u svoje srce*. I koja bi onda budala odabrala mudrost umjesto bogatstva?

Naravno, obje su slike značajno iskrivljene. Niti je mudrac uvijek starac koji u općem siromaštvu živi od milostinje, niti je bogataš mudro sretan dok mu se nabacuju školske kolegice vlastite mu kćerke. I jedno i drugo je samo popularna slika koju nam prikazuju filmovi. Ljubitelji teorija zavjere rado bi dodali da to nije nimalo slučajno, kako nas Zle Sile tendenciozno kondicioniraju da sustavno stavljamo bogatstvo ispred mudrosti jer je tako s nama daleko lakše upravljati. I ma koliko se mi s takvim pogledom na svijet slagali ili ne, stoji činjenica da je granica mudrosti i bogatstva prije samo dvije ili tri stotine godina bila daleko jasnija. Trgovci su bili bogati, ali nitko ih nije smatrao mudrima. A mudraci ni tada tipično nisu plivali u bogatstvu, ali su svejedno uživali kudikamo viši status od onih s parama.

I mogli bismo mi sada napuniti još osam stranica ovog lepršavog ljetnog izdanja omiljenog vam magazina debatirajući o suptilnim nijansama jednog i drugog, ali sretna je okolnost što – ne moramo. Jer čak i ako ne znate razliku između vještine, znanja, bogatstva ili moći s jedne strane, i istinske mudrosti s druge, nalazite se na pragu godišnjeg odmora te ste samim time u idealnoj prilici da se prisjetite. Da, “prisjetite” – jer pravu mudrost već nosite u sebi. Poklonjena vam je rođenjem. Osjećate je u kostima. Samo ste je zapustili i zaboravili. Što je strahovita šteta jer mudrost nam je danas potrebna nego ikada.

Da biste probudili pravu mudrost, sve što treba jest – zaustaviti se na trenutak. Na godišnjem ste odmoru, ljeta je, toplo je i bez poznavanja detalja oko zahtjevnog procesa izdvajanja poslovanja Plinacroa od INA-e, voće samo pada sa stabla, telefon šuti, klijenti ne gnjave, šefovi su također privremeno izvan domašaja, pa sada – barem na trenutak – probleme prošlosti i izazove budućnosti odložite sa strane. Prošlost je prošlost, ne možete je promijeniti, a budućnost, ili barem onaj njezin dio od kojeg inače zazirete, još se neko vrijeme neće dogoditi, pa vi stoga sjednite uz more i – slušajte ptičice.

I cvrčke.

Stani. Slušaj. Osjećaj.

Okrenite leđa suncu i osjetite kako vas ugodno grije (ne zaboravite ipak na odgovarajući zaštitni faktor). Gurnite noge u more, malo ih drmnite naprijed-natrag, uočite kako ta akcija proizvodi prekrasan zvuk i fantastično pravilne kružne valove na površini mora. Promatrajte galebove. Budite sretni. Ali doista sretni, ne zadovoljni, ne opušteniji, ne ponosni, nego... jednostavno sretni. Sretni, jer je sve u redu. Zadržite to stanje dvije minute. Pet minuta. Što više možete. Primijetite kako vam se na lice vraća smijeh. Sada pogledajte ponovno onog galeba na nebu i zamislite samo kako je njemu dobro. Raširi ruke, klizi nebom, a kad mu postane prevruće – sjuri se u more. Zakon. Budite taj galeb. Makar na minutu. Letite s njime.

Zadržite taj fokus koliko god možete, i kad osjetite da radi, kad osjetite da ste u njega utonuli, potiho se, čisto eksperimenta radi, zapitajte zašto vas je *doista* napustio onaj važan klijent prije par mjeseci? Zašto vam je tajnica u zadnje vrijeme rastresena, stalno kasni i zaboravlja? Sada je lakše kontrolirati bijes ili strah koji iz tih pitanja proizlaze. Baš zato što je sve u redu.

Zaprepastit ćete se. Odgovore znate. Znate i što vam je raditi (ili *ne* raditi) po tom pitanju. Znali ste i prije, samo se niste nikad zapravo iskreno zapitali. Ona kasni na posao, prvi impuls – glupa krava, dat ću joj otkaz, ima drugih koji će to raditi. Ali kad se, makar na trenutak, oslobodite stresa, straha, nervoze i bijesa, vraća se empatija. Trava je zelenija, nebo modrije, ptičice pjevaju slade. Više ne razmišljate strahom nego srcem.

I odjednom je jasno zašto tajnica u zadnje vrijeme stalno kasni na posao. Sin joj je krenuo u vrtić, jednostavno ne stigne preko cijelog grada usred najveće gužve doći na vrijeme. Znali ste to i prije, samo niste povezali. Ili ste povezali, ali je to bio “njezin problem”. Možda bi joj pomoglo da joj pomaknete radno vrijeme pola sata kasnije? Službeni mobitel? Ako zbog toga prestane dolaziti na posao pod stresom što je “opet zakasnila”, vjerojatno će se više truditi, ili barem manje griješiti i zaboravljati. Za razliku od slušanja ptičica i cvrčaka, to već spada u domenu menadžera, zar ne?

Sretni sati čine nas mudrima. U modernom dobu sreća je zapanjena ispod debelih naslaga krivnje, nervoze, bijesa, ljubomore, zavisti, stresa od neodrađenog, straha od neizvjesnog i cijelog niza drugih negativnih emocija kojima smo prepuštali upravljanje nad našim mentalnim prostorom, a samim time i našom svakodnevnicom. Zvuči kao nekakvo *new-age* trabunjanje, ali je činjenica: sreća nije oko nas, nego u nama samima, a pravi izazov nije pronaći je, nego je zadržati – čak i kada se po povratku u kolotečinu privremeno pobijedene negativne emocije poput lavine nanovo krenu kotrljati u našem smjeru.

No to je problem s kojim ćete se tek morati suočiti. Njegovo vrijeme još nije došlo. Ne dopustite da vam upropasti ljeta. Usredotočite se na aktualni zadatak, a taj je: pronaći zaboravljenu sreću, prisjetiti se mudrosti i empatije, što je moguće bolje zapamtiti to stanje, sublimirati ga u opipljiv, kruti, agregatni oblik te si postaviti kao dugoročni cilj njegovo ustoličenje u trajno stanje. Kamenčić temeljac za mnoge godine istinske mudrosti koje vam slijede. Trebat će vam.

Uživajte.